

Warszawa, 22.04.2025

LIST OTWARTY ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH
O PRZECIWDZIAŁANIE SMOGOWI AKUSTYCZNEMU

Donald Tusk

Prezes Rady Ministrów

Szanowny Panie Premierze,

Opierając się na licznych badaniach i dowodach naukowych dotyczących negatywnego wpływu zanieczyszczenia hałasem oraz wierząc w moralną odpowiedzialność administracji publicznej wobec obywateli, wzywamy do podjęcia koniecznych kroków w celu rozwiązania problemu smogu akustycznego. Koalicja organizacji pozarządowych i inicjatyw oddolnych, wzywa polityków wszystkich opcji oraz odpowiednie ministerstwa do przywrócenia norm dopuszczalnego hałasu komunikacyjnego sprzed 2012 roku. Równolegle apelujemy o przeprowadzenie szerokiej kampanii edukacyjnej dotyczącej smogu akustycznego, który jest drugim największym po złej jakości powietrza zanieczyszczeniem na świecie.

Hałas stanowi jeden z najważniejszych i najbardziej szkodliwych czynników nerwice rodnych zagrażających naszemu zdrowiu psychicznemu. Zwalczanie hałasu wyraża postawę humanizmu i życzliwości wobec drugiego człowieka, tak w środowisku jego działalności bezpośrednio produktywnej: w fabryce, w biurze i w zakładzie pracy, jak i w życiu prywatnym: w mieszkaniu i na ulicy, w chwilach jego wypoczynku i gromadzenia sił do przyszłego wysiłku.¹

prof. Maksymilian Siemieński

Decyzją resortu środowiska od 2012 roku w Polsce obowiązują nowe, łagodniejsze normy dopuszczalnego poziomu hałasu komunikacyjnego (głównie drogowego), na który mieszkańcy aglomeracji są narażeni najbardziej. Dodatkowych zabezpieczeń nie wymagają już przykładowo miejsca, w których dokuczliwe dźwięki nie przekraczają 68 dB w dzień i 60 dB w nocy dla miast powyżej 100 tys. mieszkańców. Jednocześnie, ówczesny Minister Zdrowia, który w piśmie z dnia 18 września 2012 roku zaakceptował proponowane podwyższenie norm, zastrzegając jednocześnie "konieczność ich obniżenia w przyszłości, szczególnie w odniesieniu do pory nocnej".

---

¹ Siemieński M., Kultura a środowisko akustyczne człowieka, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 1967

Skutki Społeczne i Zdrowotne

Według Światowej Organizacji Zdrowia hałas jest drugą, zaraz po smogu, najważniejszą przyczyną środowiskową złego stanu zdrowia. Według Europejskiej Agencji Środowiska (EEA skr. od ang. European Environment Agency) powoduje rocznie około 12 tys. przypadków przedwczesnej śmierci w Unii Europejskiej². Szacuje się, że narażonych na nadmierny hałas jest prawie 32 miliony dorosłych osób, a ponad 13 milionów dorosłych cierpi na zaburzenia snu. Osłabia słuch, powoduje czasowe lub trwałe przesunięcie progu słyszenia, a w szczególnych sytuacjach nawet utratę słuchu. Mało kto jednak zdaje sobie sprawę, że hałas wpływa na cały organizm. To on odpowiedzialny jest za zaburzenia i dolegliwości ogólnoustrojowe w poszczególnych układach człowieka. Na skutek zbyt częstych i intensywnych bodźców dźwiękowych, organizm uwalnia adrenalinę wraz z kortyzolem, te zaś, występujące w nadmiarze, mogą doprowadzić do nadciśnienia czy nawet zawału. W układzie krążenia powoduje zmiany w naczyniach włosowatych i mięśniu sercowym. W efekcie dochodzi do zaburzeń rytmu serca, przyspieszeń czynności serca i nadciśnienia³. Co więcej, głośne dźwięki wpływają na uczucie zmęczenia. Szczególnie odczuwalne jest to w miejscu pracy, gdzie zjawisko to wpływa na poziom zmęczenia i obniżenie koncentracji. Takie środowisko pracy staje się wykańczające i przekłada się na problemy z komunikacją. Hałas zaś w miejscu zamieszkania wpływa także na sen. Narażenie na hałas, szczególnie w godzinach nocnych, prowadzi do aktywacji osi podwzgórze-przysadka-nadnercza (HPA) oraz układu współczulnego, co skutkuje zwiększonym wydzielaniem hormonów stresu, takich jak kortyzol i katecholaminy. Przewlekłe podwyższony poziom tych hormonów może prowadzić do insulinooporności⁴, zaburzeń metabolizmu glukozy i ostatecznie do cukrzycy typu 2⁵. Warto mieć na uwadze, że nadmierny hałas z otoczenia znacząco wpływa na zdolności poznawcze dzieci, sprawiając trudności w czytaniu ze zrozumieniem⁶, przyswajaniu nowych słów oraz utrzymaniu koncentracji. Skutkuje to gorszymi wynikami w nauce i częstszymi problemami behawioralnymi⁷. Badania opublikowane w czasopiśmie *Environmental Health Perspectives*

---

² [Number of Europeans exposed to harmful noise pollution expected to increase — European Environment Agency](#)

³ [Heart and Mind](#)

⁴ [Long-Term Exposure to Transportation Noise and Risk for Type 2 Diabetes in a Nationwide Cohort Study from Denmark | Environmental Health Perspectives | Vol. 129, No. 12](#)

⁵ [Mediation of metabolic syndrome in the association between long-term co-exposure to road traffic noise, air pollution and incident type 2 diabetes - PubMed](#)

⁶ [The effect of environmental noise on children's reading ability and behaviour in Europe | European Environment Agency's home page](#)

⁷ [Does noise affect learning? A short review on noise effects on cognitive performance in children - PMC](#)

wskazują⁸, że długotrwała ekspozycja na hałas przekraczający 55 dB może prowadzić do trwałych deficytów poznawczych i emocjonalnych u dzieci. Podkreśla to konieczność wprowadzenia surowszych norm dotyczących hałasu w miejscach publicznych.

Skutki Gospodarcze

Dla budżetu państwa oznacza to straty gospodarcze związane z utratą produktywności i wyższe koszty opieki zdrowotnej. Zostało to przebadane w USA, gdzie koszty leczenia nadciśnienia związane z hałasem szacuje się na 47,5 miliarda dolarów rocznie, a chorób wieńcowych na 96 miliardów dolarów rocznie⁹. Jednocześnie straty wynikające z utraconej produktywności z powodu chorób związanych z hałasem wynoszą miliardy dolarów rocznie (np. 81,1 miliarda dolarów dla chorób wieńcowych w USA). Szwajcarski rząd przeprowadził badania, które wykazały, że w 2021 roku hałas drogowy spowodował dodatkowe koszty w wysokości 2,6 miliarda franków szwajcarskich¹⁰. Jesteśmy przekonani, że podobne badanie w Polsce wykazałoby również znaczące nieprawidłowości.

Skutki Środowiskowe

Zanieczyszczenie hałasem ma istotny wpływ na bioróżnorodność, wpływając na zachowania i warunki życia wielu gatunków zwierząt. Hałas może zakłócać naturalne zachowania zwierząt, takie jak komunikacja, migracje i poszukiwanie pokarmu. Ptaki, na przykład, mają trudności ze słyszeniem nawoływań, co utrudnia im znalezienie partnerów i ochronę terytorium. Nadmierny hałas może powodować zmianę siedlisk dla wielu gatunków zwierząt, co skutkuje spadkiem ich liczebności i zaburzeniami w równowadze ekologicznej. Hałas może powodować stres u zwierząt, co może mieć długoterminowe skutki dla zdrowia i kondycji populacji, wpływając na cały ekosystem¹¹.

Stan naszego zdrowia, jakość życia oraz przyszłość środowiska naturalnego zależą od podjęcia zdecydowanych działań w walce ze smogiem akustycznym. Wzywamy do wspólnych wysiłków na rzecz redukcji poziomu hałasu w Polsce, co pomoże poprawić zdrowie publiczne, zwiększyć produktywność oraz chronić naszą bioróżnorodność. Tylko

---

⁸ [Does noise affect learning? A short review on noise effects on cognitive performance in children - PMC](#)

⁹ [Valuing Quiet: An Economic Assessment of U.S. Environmental Noise as a Cardiovascular Health Hazard - PubMed](#)

¹⁰

<https://www.bafu.admin.ch/bafu/de/home/themen/laerm/fachinformationen/auswirkungen-des-laerms/wirtschaftliche-auswirkungen-von-laerm.html>

¹¹ [Urban traffic noise causes song learning deficits in birds](#)

poprzez współpracę możemy stworzyć bezpieczniejsze, zdrowsze i bardziej harmonijne środowisko dla wszystkich.

W związku z tym apelujemy o:

- Przywrócenie norm dopuszczalnego hałasu komunikacyjnego sprzed 2012 roku,
- Przeprowadzenie szerokiej kampanii edukacyjnej dotyczącej smogu akustycznego - drugiego największego zanieczyszczenia na świecie po złej jakości powietrza,
- Przeprowadzenie ogólnopolskich badań nad wpływem zanieczyszczenia hałasem na zdrowie publiczne oraz zbadania kosztów związanych z utratą produktywności,
- Podjęcie stałej współpracy ze środowiskiem organizacji społecznych w celu wypracowania mapy drogowej redukcji zanieczyszczenia hałasem w Polsce.

Z poważaniem,

Koalicja Polski Alarm Hałasowy

Alan Grinde   Instytut Ekologii Akustycznej

Beata Borowiec   Ekowyborca

Magdalena Zajac   Rodzice dla Klimatu

Nina Józefina Bąk   Clean Cities Campaign

Grażyna Żyłkowska   Podaruj Ciszę

Paweł Pomian   Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA

Maria Krakowiak   Akcja Ratunkowa dla Krakowa

Organizacje popierające apel:

Organizacja	Logo
1.Ekowyborca	

2.Clean Cities Campaign	
3.Instytut Ekologii Akustycznej / ORION Organizacja Społeczna	INSTYTUT EKOLOGII AKUSTYCZNEJ
4.Ruch społeczny i fundacja Rodzice dla Klimatu	RODZICE DLA KLIMATU
5.Podaruj Ciszę	PODARUJ CISZĘ
6.Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA	
7.Fundacja NOGA W ŁAPE. Razem idziemy przez świat	Noga w Łapę <i>razem idziemy przez świat</i>
8.Fundacja Nexus	

9.Fundacja Otwarty Plan	
10.Fundacja Mind & Gravity	
11.Polski Klub Ekologiczny Okręg Pomorski	
12.Akcja Ratunkowa dla Krakowa	Akcja Ratunkowa Dla Krakowa
13.Fundacja Ekologiczna Zielona Akcja	

14. Polskie Stowarzyszenie Zero Waste	POLSKIE STOWARZYSZENIE
15. Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju	INSTYTUT NA RZECZ EKOROZWOJU
16. Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki	
17. Stowarzyszenie Tarnowska Rospuda	
18. Fundacja Nowa Obecność	

19. Ratujmy Las Mokrzański	RATUJ- MY LAS MO — -KRZAŃ —SKI
20. Polski Klub Ekologiczny Koło Miejskie w Gliwicach	POLSKI KLUB EKOLOGICZNY
21. Fundacja Niezależny Instytut Edukacji Emocjonalnej	NIEZALEŻNY INSTYTUT EDUKACJI EMOCJONALNEJ
22. Protest Porszewice	PROTEST PORSZEWICE
23. Foodsharing Warszawa	foodsharing Warszawa

24. Podróże z Pazurem

25. Profeina

Profeina

26. Fundacja Aktywizmu Klimatycznego

27. Miasto Jest Nasze

**MIASTO
JEST
NASZE**

28. W imieniu Przyrody Ślęży

29. Ośrodek Działań Ekologicznych "Źródła"

30. Stowarzyszenie Dopamina Lab

31. Stowarzyszenie Carpatica

32. Fundacja Rodzic w mieście

33. Akcja Demokracja

34. Koalicja Klimatyczna

